

Lichaampje, lichaampje aan de wand – Wim Vandekeybus, Jan Fabre / Annick Geenen

Zelfs al zijn Reyniers' conclusies naar eigen zeggen slechts voortgekomen uit de praktijk van het kijken naar dans, toch blijft voor dat kijken natuurlijk een bril noodzakelijk, en blijft geschiedschrijving een theoretisch construct: de wereld wordt in laadkasten gestopt, en wel op een symbolisch verdachte wijze. Het is maar de vraag of Klapstuk 97 de dansgeschiedenis zomaar traceert, dan wel of ze die geschiedenis zelf maakt. Volgens een mechanisme dat Grimonprez' magistrale video *dial H-I-S-T-O-R-Y* op Klapstuk zelf nog kwam illustreren, worden namen immers pas groot als ze het nieuws, in casu de festivalaffiche e.d. halen. Is het choreografisch werk van Jennifer Lacey echt waardevol, of krijgt ze (te veel) symbolisch krediet omdat ze gecoproduceerd wordt door een festival dat ook grote namen produceerde en produceert, en dat haar presenteert als zijnde 'van goeden huize'? Hoe was haar werk gereciperd indien ze door de Beweeging was geproduceerd? Wat zijn trouwens 'grote namen'? In hoeverre speelt hier een dialectisch proces mee dat zijn oorsprong vindt in de beginjaren van het festival? Toen zorgde Michel Uytterhoeven immers voor een belangrijke (en levensnoodzakelijke) accumulatie van symbolisch kapitaal'. Wat te denken over de intrinsieke artistieke kwaliteiten van het getoonde werk van Voortman en De Jonge, en van de drie ex-Cunningham-dansers O'Connor, Quinn en Solomons Jr.? De hele problematiek van Klapstuk 97 schuilt hierin dat er een verwarring gecreëerd wordt rond zijn en schijn, rond ontologie en discursiviteit, waarbij het niet meer duidelijk is waar objectiviteit ophoudt en waar adelbrief begint, zo daar al een onderscheid tussen kan gemaakt worden. Correkter geformuleerd: in zijn actueel functioneren, *negeert* Klapstuk 97 de problematiek van zijn en schijn, volgens een Versailles-achtige logica, wellicht terug van nooit weggeweest in deze wereld.

Arabesque

In het raderwerk van dit symbolische mechanisme draait natuurlijk een evidente en veel toegepaste verkoopstrategie mee. Grote namen als Balanchine, Fabre en De Keersmaecker etaleren hun aura over het geheel van het festival en staan borg voor het kaliber van de programmering. Daardoor gaat de toeschouwer ook vertrouwen stellen in de 'kleinere' artiesten, voor wier werk hij, mede door het abonnementensysteem, vervolgens graag een kaartje koopt. Dit dubbele – symbolische en verkooptechnische – procédé, waardoor een soort van mystificatie in de hand gewerkt wordt, ligt m.i. aan de basis van de lichte ontgoocheling waaraan menig toeschouwer uiting gaf na af-